

Bácsmegeyei Függetlenség

A BÁCSDROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. **Tanítók részére:** Egész évre 8 kor., félévre 4 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

A lap tulajdonos „Bácsmegeyei Függetlenségi és 48-as Párt” megbízásából:
FALCIONE LAJOS.

Felelős szerkesztő:
PINTÉR GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Csihás Benő-utca 3.
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Fizessetek, — és várjatok!

A halálnál is bizonyosabb, hogy mungóék bevallottan 11 százalékkal, alattomban pedig legalább 20 százalékkal fölemelik a városi adót; de épp oly bizonyos, hogy cserében a beharácsonlandó tizezrekért nem adnak és nem csinálnak semmit.

Az adó nő rohamosan, mint a mosárban a nádszál; de a beruházásokat, a városfejlesztést, a sokat sürgetett és nehezen várt korszerű intézményeket elhedegülték a szent mungók: szent Dávid, aki nevezetik Konyovitsnak, szent István, aki nevezetik legifjabb Szemzőnek, szent Lőrinc, aki nevezetik Fehérnek és szent György, aki nevezetik Nikolits Gyurónak; hogy a többi apró szenteket — például Czeizel szent Lajost, Tomasits szent Antalt, Bruck szent Jeremiást — ne is említsük.

Egész ártatlan arccal adja ezt tudunkra a *Bácska* utján egy félhivatalos közlemény, amely — megemlékezvén arról, hogy a városok kongresszusa fölkérte a kormányt, hogy a városi beruházások céljaira szükséges kölcsönök beszerzésénél közbenjárásával legyen segítségére a városoknak — krokodil könyvek között publikálja a nagy prófétának, Tisza Istvánnak azt a sajnálkozó válaszát, hogy a mai viszonyok között az állam maga is hiába kilincsel a bankároknál, kölcsönt nem kap sehol; maga is csak máról-holnapra tengődik, apró cédulákra — ugynevezett kincstári jegyekre — koldulja össze a garasokat s ezeket a cédulákat is alig tudja meghosszabbítani; a városok tehát tegyenek le minden reménységről és belátható időben ne is álmodjanak arról, hogy pénzhez juthatnak és a szükséges közintézményeket létesíthetik.

Hát, hogy az állam csakugyan olyan koldus, mint amilyenek Tisza István mondja s hogy a mungó garázdálkodás nagyobb dicsőségére csakugyan odajutott ez az ország, hogyha térden csuszkalja be egész Európát, akkor se tud egy fitying kölcsönt se kapni — az, fájdalom, csakugyan igaz. A külföld nem ad ennek az országnak sem pénzkölcsönt, sem hitelbe még egy pakli gyufát se; mert nagyon jól tudják mindenütt, hogy ez a kormány, ha a Dárius kincse volna is a kezében, mind fegyverkezésre, ágyukra, hadihajókra költené és nem ettek bolond gombát a külföldi bankárok, hogy a saját hazájuk ellen segítsék fegyverkezni az osztrák-magyar armádiát.

Egészen más blatra tartozik azonban a városok hitelügye. A városokról

tudják a külföldön is, hogy hasznos befektetésekre, gyümölcsöző alkotásokra akarnak költekezni; az ilyen célokra pedig — mihelyt az általános pénzügyi helyzet megengedi — szívesen adnak kölcsönt; annál inkább, mert a városok reális biztosítékokat is tudnak nyújtani. Megtörténhetnék tehát az az eset, hogy amikor a folyton fegyverkező és kölcsönért kilincselő magyar államot üres kézzel utasítják el a külföldi nagy tőkések, ugyanakkor — például Párisban — még Zombor város se kopogtatna hiába. (Persze, nem budweiszi protekcióval kellene kísérletezni.)

Ettől a hallatlan megszégyenítéstől félnek Tiszáék. Azért nyomatékosan figyelmeztetik a városokat, hogy egyes városok ne kísérletezzenek a pénzbeszerzéssel, hanem az egész hitelszerzést hagyják a kormányra.

Természetesen ezt az intést mindenütt, tehát Zomborban is megfogadják mungóék; s ez a mostani félhivatalos cikkezés tulajdonképpen arra való, hogy beharangozzanak a városfejlesztési akció abbanhagyásának. Le kell tehát tenni még a gondolatáról is annak, hogy az ugynevezett huszas bizottság programjából egyetlen egy pontot is megvalósítsanak. Kulturális, közgazdasági, közegészségügyi intézmények, vízvezeték, csatornázás és a többi hasonló alkotások majd megszületnek — holnapután kiskedden, bornyu-nyuzó pénteken.

S minthogy „a hatalom és a dicsőség” ezidő szerint mungóéké, annál fogva bele kell törödnünk abba, hogy korszerű haladásról itt komoly ember mostanában még csak nem is beszélhet. Ám, ha ez így van, akkor miféle jogon emelik föl az adót? Hiszen az idejé költségvetésbe is, a jövő évibe is azon a címen vettek föl nagy összegeket, hogy a városfejlesztési akciót keresztül viszik; például a vízvezetési és csatornázási előmunkálatokra 60 ezer koronát prelimináltak.

Számlát benyújtani, adót emelni olyan alkotásokért, amelyeknek keresztülvitelét az unokákra akarják hagyni — vagy bűnös könnyelműség, vagy közönséges becsapás.

Arra a jelszóra tehát, hogy: „*Fizessetek és várjatok*” — a közönségnek csak egy válasza lehet: „*Ha nincs városfejlesztés, nincs adóemelés sem.*” Ha a népnek várni muszáj az alkotásokra, akkor várjanak ők is a népnuzással. A bőrünkért cserébe kapni is akarunk valamit.

Szomorú szolgaság.

A szolgaság ugyan egyáltalában nem valami ideálisan szép és kellemes állapot, de különösen szomorú és visszatartó az a szolgaság, amelybe a műveltebb osztályhoz tartozó, ugynevezett uri emberek sülyesznek le magukat.

Napról-napra mély megdöbbenéssel és fájdalmas érzéssel látjuk, hogy nemcsak a tisztviselők, hanem más, magasabb intelligenciájú urak is, pirulás nélkül, sőt szinte mohó tüntetéssel olyan szolgálatokra vállalkoznak a hatalmasok kedvéért, amilyenekre önértetes férfunok soha semmiféle körülmények között se volna szabad vállalkoznia.

De nemcsak vállalkoznak, hanem egyenesen fölkinálják magukat, mint ahogy kinálgtja a céda asszony a maga áruba bocsátott bájait. És szinte vetélkednek abban, hogy ki tudja tullicitálni a másikat a szolgaságban, az emberhez nem illő csuszászásban.

S teszik ezt többnyire olyan emberek, akik *lefelé* durva göggel, brutális módon szokták mutogatni a maguk hatalmát és uri mivoltát; akik szolgáknak nézik az alárendeltjeiket és zsarnoki önkénykedéssel bánnak a néppel.

Mint általában a rossz cselédek, még csak nem is hűek a gazdáikhoz. Nekik egészen mindegy, hogy a pokolbeli Belzebub, vagy Szent Pál a gazda, ők szolgálják addig, amíg kaphatnak tőle valamit, hajbókolnak addig, amíg az illető a hatalom polcán ül, de abban a pillanatban cserben hagyják, amint az abrakos zsák és a hatalom korbácsa kiesik a kezéből.

Hiszen láttuk, hogy a koalíciós kormány idejében, amikor függetlenségi főispán került a zombori Burgba, hogyan tolokodtak a zombori „urak” seregétől a függetlenségi pártba, micsoda nagy demokraták, lelkes hazafiak és népbarátok voltak; pedig akkor semmiféle presszió nem fenyegette, semmiféle üldözés nem terrorizálta őket. De abban az órában, amikor a koalíciós kormány megbukott, ugyanazok az urak hátat fordítottak a függetlenségi pártnak, megszűntek demokraták lenni és fölfedezték magukban a lángoló szerelmet a mungó kormányrendszer iránt: valóságos kopói lettek a mungó főispánoknak.

Mindez pedig eszünkbe jut abból az alkalomból, hogy — amint lapunk múlt számában jelentettük — a függetlenségi párt kénytelen volt följelentést tenni egy csomó tisztviselő ellen, a törvényhatósági bizottsági tagválasztásnál tanúsított kopószolgálatok miatt; s e tisztviselők között többen vannak olyanok, akik a koalíciós kormány idejében a függetlenségi párttal, mondhatni tolokodó módon, fraternizáltak s akik most — a följelentés hallatára — cinikus gunnyal hangoztatják, hogy: „no, majd jövőre a fűgéknek fognak korteskedni.”

Mi bizony elhiszük, hogy amint politikai fordulat következik be — ami pedig, a jelek szerint, már nem soká várhat magára — ezek az urak megint felfogják fedezni magukban a

kuruc hazafit és fölkinálják magukat az új rezsimnek; s bizonyára annak is készségesen megtennék azt a kopószolgálatot, amivel most a mungók kegyeit keresték.

De ne bízzanak abban, hogy a feledés fátyola majd mindent eltakar. Mi legalább megmerjük jósolni, hogy kínálkozásuk sikertelen marad; az új rendszer nem fog kérni az ő szolgálataikból. Mert tisztességes kormányzati rendszernek nincs szüksége szolgákra és kopókra, csak önzetlen jó hazafiakra.

Viseljék hát szomorúsággal a mostani libériájukat: az lesz az ő gyászruhájuk is.

HIREK.

Az istentisztelet rendje a karmeliták templomában. Karácsony vigíliáján éjjel fél 11 órakor papi zsolozsma, 12 órakor a prágai csodatevő Jézus szobrának a megáldása, ünnepélyes nagymise. Karácsony napján 6 órakor pástormise, fél 10 órakor bunyevác szent beszéd, 10 órakor ünnepélyes nagymise, 9 és 11 órakor csendes mise. Délután 4 órakor magyar szent beszéd, utána ünnepélyes litánia. Szent István vértanu napján reggel 6 órakor énekes mise, 10 órakor ünnepélyes nagymise, 3 és 11 órakor csendes mise. Délután 4 órakor német szent beszéd, utána pápai áldás és ünnepélyes litánia. Szilveszter estjén 5 órakor magyar szent beszéd, utána hálaadó isteni tisztelet.

Hányat ütött az óra? Hogy a város-házánál és a Burgban hányat ütött az óra, azt már tudjuk; hanem a közönség érdekében szeretnők, ha a város-házi urak egy kicsit érdeklődnének az iránt, hogy a toronyórák hányat méltóztatnak ütni és mutatni? Annyi bizonyos, hogy a pontos időt senem üti, senem mutatja egyik sem; az pedig épenséggel speciálításuk ezeknek a derék „machinák“-nak, amelyeket a jó öreg tudós Páriz Pápai „okosan kigondolt szerszámok“ nak nevezett, hogy rendszerint másképpen ütnek és másképpen mutatnak. A minap a kuriozum kevéért végig vizsgáltuk az összes toronyórák: és a következő kedves dolgokat tapasztaltuk: A karmelita templom órája öt perccel előbb ütött, mint ahogy mutatott és a két torony óramutatója között ismét öt perc különbség volt. A plébánia templom órája harminc perccel előbb ütött, mint ahogy mutatott. A kis szerb templom órája még tréfásabb vala, mert ő mind a négy lapján másképpen mutatott és ráadásul valamennyi mutatótól eltérőleg ütött. Ilyen körülmények között jó lenne talán, ha a tisztelt tanács legalább óránként kidobolná, hogy Zombor városában hányat ütött az óra; mert ha hamarosan valami ilyenféle intézkedés nem történik, a lakosság igazán belegabalyodik abba a kaoszba, amit a különböző tornyokban lévő „okosan kigondolt szerszámok“ csinálnak.

Korszakalkotó reform a városnál. Már csak be kell vallanunk, hogy még sincs igaza lapunk mai vezércikkének, midőn azt hányja a szemére az intéző köröknek, hogy fölemelik ugyan az adót, de nem csinálnak semmi új alkotást. Mert ime, a város agilis főispánja egy nagyszabású reform gondolatával állott elő. Ráírt ugyanis a városra, hogy a rendőrtisztviselők ezután egyenruhában teljesítsenek szolgálatot, az egyenruha költségeire tehát szavazzon meg a város megfelelő összeget. És pedig természetesen kétféle uniformis kell mindenkinek: egy szolgálati és egy diszuniformis. Ezek után megnyugodhatik mindenki az adóemeléskor, mert imhol a Szemző-Fehér rezsim hozott egy korszakalkotó reformot. Vizvezeték, csatornázás, közbiztonság, iskolák nem lesznek ugyan s egyáltalában a szemünk koppan minden kulturális, közgazdasági, közegészségügyi és népjóléti intézménytől, de legalább lesznek aranyos diszruhájú rendőrtisztjeink és az új főkapitány daliás alakján gyönyörűen fog festeni a pompás uniformis. Mint halljuk, azért késik az új főkapitány kinevezése is, mert előbb az egyenruhát kell megcsináltatni és az lesz a főkapitány, akire legjobban rápászol az egyenruha; mint ahogy hajdanán az lett a falusi bíró, akire ráillett a falu ködmöne.

A Rákóczi-szoborbizottság feloszlása.

A Rákóczi-szoborbizottság december 17-én tartotta meg a Polgári Kaszinó tanácstermében az utolsó ülését Vértesi Károly elnöklésével. Jelen voltak: Zsulyevits Ernő alelnök, Trencsény Károly titkár, Vujevich Alajos pénztáros, Szondy Mátyás és Steiner Lajos szoborbizottsági tagok. Elnök jelentést tett a szoborbizottság munkálatainak a véglegzéséről, a pénztárnok pedig bemutatta zárszámadását arról a 651 korona 58 fillérről, melyet a város a miniszteri jóváhagyás után most utalványozott az előre nem látott de fölmerült kiadásokra. Zombor szab. kir. város közönségének köszönetet mondtak; a pénztárosnak a fölmentvényt megadták. Szondy Mátyás és Zsulyevits Ernő kapcsolatos indítványára Vértesi Károly elnöknek, Vujevich Alajos pénztárosnak, Trencsény Károly titkárnak, Buday Gerő ünnepélyrendezőnek s az összes tisztikarnak a buzgó működéséért elismerést szavaztak. Azután az elnök mondott meleg hangú köszönetet a szoborbizottság összes, jelen lévő és jelen nem lévő tagjainak a szives támogatásáért. A szoborbizottság a szoborügyre vonatkozó összes iratokat, az adakozók névsorát tartalmazó pénztárkönyvet s a pecsétet a Bács-Bodrog vármegyei Történelmi Társulat levéltárába helyezi el, ennek a foganatosítását az elnökre bizza s ugyanazt kérte fel a Dömötör Győző által a szobor leleplezésére szerkesztett „Emléklapok“ megmaradt példányainak a tanuló iljuság között való szétosztására. A netalán még esetleg felmerülhet dolgok elintézésére is az elnököt kérte meg. Végre a szoborbizottság, munkájának a sikeres végeztével, meleg kézsorítások között feloszlott.

A karácsony előtti vasárnapi munkaszünet. A kereskedelmi miniszter az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület fölterjesztésére egy újabb rendeletben megengedte, hogy a december 21-re eső vasárnapon az ipari és kereskedelmi árusítás és házhozszállítás az ország egész területén este 6 óráig végezhető legyen.

Előadás a sajtóról a legényegyletben. A Zombori Katolikus Legényegylet téli előadásainak keretében a múlt vasárnap dr. Scheib Károly ügyvéd előadást tartott a sajtóról. A tartalmas előadást a nagyszámú hallgatóság mindvégig a legnagyobb figyelemmel kísérte és annak végeztével az előadót lelkesen megtapsolta.

Az ipartestület és iparos dalárda Szilveszter estélye. A zombori általános ipartestület és az iparos dalárda december 31-én, a Vadászkiert disztermében, Szilveszter-estélyt rendez, a következő műsorról: 1. Szerenád. Férfikar. Irta gróf Zichy Géza. 2. Kék szem. Kettős dal, Wusching Károlytól. Éneklik: Hrabovszky István és Varga Kálmán. 3. Epilog. Férfikar. Irta Gaál Ferenc. 4. A kézi táská. Monolog. Előadja Mészáros Hermína. 5. A pástortorleány álma. Hegedűkettős. Irta Labitzky. Előadják: Flesch Imre és Tantner Ottó, zongorán kíséri Tomcsányi Aladár. 6. Dalszentháromság. Férfikar. Irta Lányi Ernő. Műsor után tánc, éjfélikor nagy tombola. Belépődíj személyenként 2 korona, családjegy (három személyre) 5 korona, Tekintve, hogy az iparos dalárda ezen estélye egyszersmind III. alapszabályszerű dal-estélye, a pártoló tagok a tagsági jegy harmadik szelvényét a pénztárnál beválthatják.

Téli ruha kiosztás a szegény gyermekek részére. Minthogy a járványos betegségek a városban nem csökkentek és az iskolák sem nyitnak meg, a jótékony magyar nőegylet se tarthatja meg a december 21-re halasztott ruhakiosztási ünnepélyét. Miután azonban óhajtaná a nőegylet, hogy a szegény gyermekek oly karácsony előtt megkaphassák a nekik oly szükséges ruházatot, elhatározta, hogy azt minden ünnepség nélkül egyenként kiosztja, a jelentkező gyermekeknek, nehogy újabb halasztás által a gyermekek az ünnepek alatt nélkülözzék a meleg ruhákat.

Muzeum. A vármegyei történelmi társulat muzeumának régiségtára folyó hó 21-én, vasárnap, délután 2—4 óráig nyitva lesz és díjtalanul megtekinthető.

Hírlapárverés. A zombori Magyar Olvasókör folyóiratai és hírlapjai folyó hó 21-én, vasárnap délután 6 órakor a Köri helyiségben árverés útján eladatnak.

Az apatini katonaszabadtási affér. A Thim József apatini járásorvos felfüggesztéséről és a Piukovits Imre apatini jegyző ellen elrendelt fegyelmi vizsgálatról szóló hírnök kiadását elintézte: Thim József dr. aki tudvalevőleg az apatini munkapárt egyik fővezére, annyira grata persona volt az intézőkörök előtt, hogy nem régiben még úgy állott a dolog, hogy királyi kitüntetésben fog részesül. Az orvos ellen névtelen levél alapján, indult meg a vizsgálat. A határrendőrség vezette a nyomozást és az aktákat felterjesztette a honvédelmi miniszterhez. A miniszter a nyomozás eredményéről leiratban értesítette a vármegye főispánját és a közigazgatási bizottságot, s közölte, hogy a nyomozás nemcsak Thim ellen, hanem Piukovits Imre községi jegyző, dr. Longauer József községi orvos és Brandt Antal községi irnok ellen is súlyos adatokat derített ki. A közigazgatási bizottság elrendelte a fegyelmi eljárást, a főispán pedig a járásorvos ellen kimondta a felfüggesztést. Thim dr. már nem látja el a hivatalát. A többi gyanúsított még hivatalban van.

„Bács-Bodrog vármegyei Egyetemes Naptár“ címen Lévai Aladár szerkesztésében az 1914. évre rendkívül hézagpótló munka jelent meg 216 oldal tartalommal. A „Bács-Bodrog vármegyei Egyetemes Naptár“-nak III-ik évfolyama ez, amely széles körben azt a hasznos szolgálatot teljesíti, hogy a vármegye hivatalos világnak teljes címtárát adja és egyben tájékozást nyújt annak, aki ügyes-bajos dolgaiban a megyei vagy járási hivatalok tömkelegében kénytelen eljárni. És ezen tájékozódás elősegítésére előnyösen fejlődött a közhasznú naptár, amennyiben a vármegye összes hivatalai, úgy a községek vezető jegyzői, a vármegyei alispán körirátára szolgáltatják be hivatalosan az összes adatokat és így azok nemcsak feltétlenül megbízhatók, de teljesekek is. Így tehát nélkülözhetetlen vezérforrás ez a Naptár a községi előljáróknak, tisztviselőknak, de egyben a nagy közönségnek is, ha valamelyes közdologban tájékozódni kíván. Valójában nem is naptár ez a vaskos könyv, hanem a vármegye közigazgatási szervezetének képe, utmutatója, melyben minden fontos adat elhelyezést talál olyan beosztásban, hogy feltalálható benne minden kívánt adat és név a nélkül, hogy a keresés fárasztó vagy idegölő lenne. Mindenesetre a vármegye nagy közönsége érdeklődéssel fogadja ezt a hézagpótló munkát, amelyet csinnal és gondos körültekintéssel Lévai Lajos könyvkereskedése adott ki Óbecsén . . .

Katonák karácsonyi szabadsága. A közös hadügyminiszterium rendeletben utasította az ezredparancsnokságokat, hogy a katonáknak az idén teljes karácsonyi szabadságot adjanak, még pedig december 20-án déltől kezdve január másodikáig.

Az Ügyvédjelöltek Országos Egyesülete, mely már 13 év óta az ügyvédjelölti kar hivatalos képviselője és érdekeinek istápolója, ez évben új, fényesen berendezett klubhelyiségbe költözött IV. Egyetem-utca 1 alá. E helyiségeiben nemcsak a tagok kényelméről gondoskodik, hanem valóságos otthon nyújt és a tagoknak szellemi és anyagi érdekeit igyekszik előmozdítani. E célból ingyenes állás-közvetítést tart fen, tudományos előadásokat rendez es szemináriumokat tart. Az egyesület vidéki tagjainak is mindenkor rendelkezésére áll és levélbeli megkeresésekre azonnal válaszol. A folyó hó 16-án tartott választmányi ülésen az egyesület könyvtárosának dr. Hettesheimer Imre zombori születésű budapesti ügyvédjelöltet választotta meg, kit a diskrét természetű titkári teendőik végzésével is megbízott.

Baleset vadászat közben. Könnyen végzetessé válható baleset érte Lugumerszky P. Szvetozár zombori könyvkereskedőt a napokban. Lugumerszky, aki szenvedélyes vadász és a zombori vadásztársaságnak egyik legagilisabb tagja, többmagával vadászni ment. Hogy-hogy nem, a fegyvere, amelyet egy előbb felugró nyulra akart elsűtni, egyszerre hátul szétrobbant és bal alkarját súlyosan megsebesítette. Vadásztársai résziesítették az első segélyben az erősen vérző Lugumerszkyt, akit azután hazaszállítottak. Az előhívott orvos dr. Duchon János tanácsára a megsérült a délutáni vonattal Bajára utazott dr. Róna Dezső szanatóriumába, ott még aznap este a sebét a Röntgennel megvizsgálták, kitisztították és összevarták. Sérülése, amennyiben komplikációk nem állanak be, ami a gyors szanatóriumi kezelés mellett ugyszólva kizártnak tekinthető, egy-két héten belül begyógyul. Az esettel kapcsolatban egyik olvasónk arra figyelmeztet, (és mi kénytelenek vagyunk igazat adni neki) hogy egy kicsit furcsa kollegiálitás Bajára küldeni az ilyen beteget, akkor, amikor — eltekintve a késedelemből származható veszély eshetőségétől — Zomborban nemcsak Röntgen laboratórium van, hanem itt van dr. Donhoffer Szilárd sebészeti szanatóriuma is.

Elevenen eltemetett katonák. Szenzációs esetről adnak hírt Magyarokiszáról. Varga Lászlónak, a belviz lecsapoló társulat gépészenek fia a Boszniában levő Visegrádon tölti katonai szolgálatát. Utász katona a fiatalember és ebben a minőségben november hó elején az egyik homokbányában dolgozott három katona társával együtt. Hirtelen rájuk szakadt a bánya s Varga Ferenc negyed magával elevenen el volt temetve a sívár homokban. A katonaságnál csak másnap tűnt fel a négy ember távolléte. Keresni kezdték, de csak negyednapra akadtak rá a homokban eltemetett katonákra. Csodálatos és különös szerencse folytán még mind a négyen életben voltak ugyan, de olyan borzalmas állapotban, hogy csak négy hétig tartó alapos ápolás után nyerték vissza egészségüket. Minderről Varga Ferenc hozzátartozóit egyik katonapajtása értesítette, aki szintén a szerencsétlenül járt Vargával tölti katonaezeit a bosnyák Visegrádon.

A Volturno menekültje Baján. A napokban megjelent a bajai Központi kávéházban egy markáns vonású, sötét arcbőrű fiatal ember és egyszerűen, szerényen leült egy asztalhoz, hogy elfogyassa ebéd utáni feketéjét. Alig foglalt azonban helyet a Központi új vendége, egyszerre csak ő lett az egész publikum érdeklődésének központja. Mindenki sietett a fiatal embert üdvözölni. A kávéház új, illetve rég nem látott vendége nem volt más, mint a Volturno hajónak egyik menekült hajóstisztje, Schönstein Árpád, Schönstein Vilmos bajaszent-istváni kereskedő fia. Schönstein Árpád eddig magyar kereskedelmi tengeri hajókon volt hajóstiszt. Most szerződött a rotterdami hajóstársasághoz markonista hajóstisztnek. Ennél a társaságnál ez volt az első útja, amelyet a rémes véget ért Volturnon tett. A katasztrófáról — úgy mond — kevés ujat mondhatnék, hiszen hosszasan leírtam az esetet annak idején a Pesti Hirlapban. A megmenekülésről így beszél:

— Másnap reggel, amikor alig volt már a hajón néhány legény és a kapitány, a kapitány parancsára ugrottam a tengerbe és ötnegyed óráig tartottam fenn magamat a hullámokon, míg a Seydlitz mentőcsónakja felvett. Ha még 10 percig a hajón maradok ott égek.

— Hová került a menekülés után?

— A Seydlitz gőzös Filadelfiában tett partra, ahonnan Neyorka utaztam és onnan tértem vissza társaságunk egy gőzösével Southamptonba. Neyorkban kaptam egy érmet, amikor 8—10 napi kimerültség után talpraálltam. Mikor a mentőcsónakból a hajóra vittek, azt hittem megvakultam. 8—10 napig valóban nem is láttam semmit.

— Megállapította már a londoni törvényszék a tűz keletkezésének okát?

— Még nem, mert a tárgyalás még tart. Az én vallomásom erre vonatkozólag az volt, hogy a hajóra hamis bevallás alapján könnyen gyulladó vegyi olajok vagy robbanó anyagok kerültek. S ezektől gyult ki a raktár.

— Mik a tervei a jövőre?

— Londonban egy Uj-Guinéába tervezett

állattani és földtani expedíció vezetésére kaptam ajánlatot. Most kellett volna megjelennem a tárgyaláson, de megmondtam nekik, hogy addig nem tárgyalok, míg a szüleimet, akik már napokon át halottnak hittek, meg nem nézem és meg nem nyugatom. Elmondotta még Schönstein, hogy idehaza Magyarországon rendkívül érdeklődtek utána. Nagyváradról, Beeskerekéről, Pécsről, Kassáról, Kolozsvárról és sok más városokból kapott számtalan üdvözlő levelet. Sőt voltak olyanok is, akik följajlottak neki, hogy számára gyűjtést indítanak. Az üdvözléseket megköszönte, a gyűjtést elhárította magától. Amerikában megrohanták a lapok riporterei és a legfantasztikusabb ajánlatokkal árasztották el. Rotterdamba érkeztek ott találta a bajai rendőrség táviratát, amelyben kérdés-köndnek felelte, hogy életben maradt-e? Schönstein Árpád néhány napig még itthon marad és akkor visszatér a tengerre.

Ifjusági kukoricaverseny ünnepély Apatinban. A Bácsbodrog vármegyei gazdasági egyesület apatini községi gazdakörével és az apatini ifjusági egyesülettel karöltve dr. Schmausz Endre ny. főispán elnöklele alatt folyó hó 13-án este az ifjusági egyesület helyiségében sikerült ünnepélyt rendezett. Inhoff József g. e. titkár részletesen ismertette a verseny eredményét és a jövő törekvéseit. Trilsam tanította az ünnepi beszédet. Az elnök kiosztotta a díjakat. A versenyzők egyenkint 40 korona díjat és a vármegyei gazdasági egyesülettől elismerő oklevelet kaptak. Az összes bácskai versenyzők közül Fernbach József ifju még külön 40 korona tiszteletdíjat kapott, amelyen a budapesti országos kukoricakiállítás fogja megtekinteni. Amerikai mivellel 1 katasztrális holdon 71·68 mázsa csöves, 56·58 mázsa szemes, míg a helyben divó mivellel 48·64 mázsa csöves, 38·39 mázsa szemes termést ért el, így az amerikai mivellel előnyére 23·04 mázsa csöves és 18·19 mázsa szemes kukorica esik. A díjakhoz a Bácsbodrog vármegyei gazdasági egyesület 100 koronát, a gazdakör 50 koronát, az ifjusági egyesület 50 koronát és a délvideki földmivelők egyesületének helyi fiókjá 5 koronát adott. Fernbach József részletesen beszámolt a kukorica vetésről és mivelleléről. A szép ünnepély dr. Schmausz Endre záró beszédével végződött.

Ördög és halál. Zapleták János csizmadia ezelőtt öt-hat esztendővel elhagyta ősi földjét, Trencsénemecet és kivándorolt Amerikába. Nem volt pálinkástermesztő, tehát élére rakta a dollárokat. Felesége otthon maradt s hogy megtartsa iránta való hajlandóságát, dollárokkal frissítette föl a szerelmet. A posta minden hónapban pontosan hozta a pénzt, ami elégséges volt arra, hogy a tőz asszony erényes maradjon. Ezelőtt mintegy öt héttel levelet kapott az asszony Zapletáktól, hogy ötezer koronát küld haza s hajón maga követi a dollárokat. A becsületes tót annak rendje és módja szerint földadta a dollárpénzt Clevelandban, ami meg is érkezett a nagybittsei postára. Az asszony megkapta az értesítést és át is ment a postára, ahol azonban azt mondták, hogy két selmeci tanuval kell igazolnia, hogy ő valóban Zapleták Jánosné. Az asszony hazaballagott a Vág mellé és fölkereste a falu esztét, Trnka Andrást, a bírót és megkérte, hogy jöjjön vele tanunak Bittsére. A bíró azonban nem ment, hanem írást adott az asszonynak, melyben bizonyoságot tesz arra, hogy az asszony csakugyan Zapleták Jánosné. Az asszony leszurkolt két koronát és boldogan hazament. Az volt a szándéka, hogy másnap elmegy a pénzért. Éjjel 12 órakor hatalmas dörömbölés ébresztette föl az asszonyt. Egy öblös bariton zugott keresztül az ajtón:

— Te asszony! Nyisd ki a szobád ajtaját és bocsáss be engem, meg testvéremet, a Halált. Az legyen irgalmas a te hitvány lelkednek!

Az asszony lekapta a feszületet és úgy nyitott ajtót a két hatalmas urnak. Az Ördög piros kendőbe volt burkolva, csak alól látszott egy fehér szoknya. Fején hatalmas uritök éktelenkedett, melynek mélyéből gyertyavilág szűrődött ki kísértetiesen. A Halál tiszta patyolatfehérbe volt és némán állott az asszonnyal szemben és kifent kaszahegyét mellének fordította.

— Az urad bűnös uton szerezte a pénzt, ezért holnap éjjelkor eljövünk érte. Ha nem adod ide, elvisz testvérem, a Halál.

Az asszony megszorodott szívvel ment át Bittsére és fölvette a pénzt, de a postán elmondta az éjszakai históriát. A postahivatal értesítette a csendőrséget, hogy figyelje meg Zapletáné házatáját.

Az Ördög meg a Halál pontosan megjelentek.

— Ide a pénzzel! — mondá az Ördög.

— Velkomozni pán Diabel, — nagyságos ördög ur, — mondá az asszony — legalább ötszáz koronát hagyj meg nekem!

— Ha testvérem, a Halál beleegyezik, nem bánom!

A Halál azonban szigorú volt és mint a csendőrök jelentették, tagadóan rázta a fejét. Az egész históriát a csendőrök a kulcslyukon keresztül figyelték. Amikor az asszony átadta a pénzt, az Ördög meg a Halál kiléptek az ajtón, a csendőrök lefűlelték őket. Az őrmester leütötte az ördög fejéről az uritököt, amely alatt a község birájának, Trnka András urnak feje volt látható. A Halál, aki remegett, mint a nyárfalevél, a bíró sógora volt. A csendőrök mind a kettőt beszállították a trencsényi ügyészség börtönébe.

Költözködés miatt

kalapok, fehérneműek, nyakendők, valamint összes áruim mélyen leszállított áron kaphatók.

Goldfáhn Sándor és fia utóda, Zombor

Kossuth Lajos-utca.

205—10—9

S Z I N H Á Z.

Szerda. **Meduza.** Ij. Vlaccics színműve nálunk sem tudott sikert elérni. Az alakok beállításai, a szerkezet lazasága és érdektelen kifejlődése miatt nem tudja figyelmünket lekötöni. Ehhez még hozzájárult a gyenge, vontatott előadás. A szereplők legnagyobb része nem tudta jól a szerepét s emiatt a sugó oly hangos volt, hogy sokszor jobban lehetett őt megérteni, mint a színészt. A szereplők közül Ballané tökéletes alakítást produkált a szerelmében csalódott Klára szerepében, ugyszintén Benes Ilona is igen jól ábrázolta a csábító és sikerében biztos Hedviget. Kovács nem tudta magát beleélni, az álmodozó lelkületű költő Korompai szerepébe; ugy az érzések kifejezésében, mint a mozdulataiban nagyon mesterkél volt. Kitűnők voltak Tomborné, Táborny és Árkossy.

Csütörtök. **A kis herceg.** A közönség közönye miatt majdnem üres ház előtt folyt le az előadás, pedig a darab ugy kedves tartalmánál, mint szép fölbemászó zenéjénél fogva, nagyobb érdeklődést érdemelt volna meg. Az előadás is kifogástalan és igen tetszetős kiállítású volt. A szereplők kivétel nélkül dicséretet érdemelnek. Komáromy Gizi és Szécsy Emma a herceg, illetve a hercegnő szerepében igen bájosan játszottak, de nem kevésbé voltak jók Benes Ilona, Táborny és Binder. Tomborné igen jól tenné, ha a maihoz hasonló — sokak előtt amugy is ellenszenves — szerepek megjátszásában a középutat betartaná. **Krónikás.**

S P O R T.

A Zombori Munkás Testedző Egyesület birkozó tagjai Héhn János vezetése mellett szorgalmas gyakorlatokat tartva — már elég jó formában vannak és ennek folytán az egyesület 1914. évi január hó végén klubközi birkozóversenyt rendez.

Legközelebb bővebb értesítést adunk.

Egyesületi hírek. A Zombori Munkás Testedző Egyesület 1914. évi január hó 6-án délután 3 órakor a „Riviera“ kávéház külön helyiségében II. évi rendes közgyűlését tartja, melyre a tagok tisztelettel meghívotnak. Ennek tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztáros és ellenőrök jelentése és a felmentvény megadása. 4. Az új tisztikar választása. 5. Felebbezések. 6. Indítványok, melyek a közgyűlést megelőzőleg 2 nappal a titkársághoz nyújtandók be. 7. Interpellációk.

IRODALOM.

Schön A.
könyvkereskedésben Zombor.
(telefon 161) kaphatók az e héten megjelent következő könyvujdonosságok:

A szerelem az én bűnöm. Francia regény 4 kor.
Barklay: Esti dal 2 kor. 40 fillér.
Bokor: Virradat 4K
Drumár János: Sir Adamanth titka 4 koron.
Görgényi: Utolsó ítélet 4 K
Görgényi: Pokol 4 korona.
Hangh Béla: Vitéz Hári János hőstettei (kötve) 2 korona 50 fillér.

Ismeretterjesztő könyvtár: Williams:
A modern bányászat (kötve) . . . 8—K
Kertész: Fehér turul . . . 1.20 "
Kiss József költeményei II. kötet . . . 4— "
Kiss: Öröktűz . . . 2.40 "
Kultura és tudomány: Henri Bergson filozofiája (kötve) . . . 1.20 "
Lan B.: Háborgó vasuton . . . 2.40 "
Miskolczy: Anjon Károly . . . 3— "
Molnár Ferenc: Kis hármaskönyv 1—3 kötet (kötve) . . . 6— "
Nádas: Éjjeli muzsika . . . 3.50 "
Nádasdy: Elmélkedések . . . 4.20 "
Pethő S.: Sorsok . . . 3— "
Sienkiewicz: Keresztes lovagok I. II. 9— "
Sienkiewicz: Quo Vadis? Uj kiadásu 9— "
Tarczai Gy.: Öt novella . . . 1.80 "
Vértesy Gyula: A vér . . . 4— "
Williamson: Herkules vendégei . . . 1.80 "

Német, francia és angol képeskönyvből és ifjúsági iratokból nagy raktár.

144—*—21

Raktár-utca 2. számú

HÁZ

szabad kézből eladó.
Bővebbet a tulajdonosnál Szta-
pári-ut 24. szám alatt. 230—3—3

A KOSSUTH LAJOS-UTCÁBAN
A GOLDFÁHN-FÉLE
ÜZLETHELYISÉG

RAKTÁRAKKAL ÉS
EMELETILAKÁSSAL
1914. ÉVI MÁJUS HÓ 1-TŐL
BÉRBEADATIK.

Bővebb értesítést ad a háztulajdonos dr.
Csihás Benóné. 202—10—9

„Ékszerek” a legszebb és legolesőbb

karácsonyi és ujévi
AJÁNDÉKOK

üzletáthelyezés miatt leszállított árak mellett

Stebler Antal

Jegygyűrűkbe vésés ingyen.

órás, ékszerész és vésnök cégnél kaphatók, hol dus választék van

**arany, ezüst és brilliáns ékszerekben,
valódi chinaezüst evőeszközökben és
disztárgyakban, valamint mindennemű**

• • • **órákban.** • • •

Zálogházi becsús.

Mindennemű ékszer- és órajavítások, ékszer átalakítások,
vésési munkák saját műhelyemben pontosan és jutányos
árszámítások mellett végeztetnek.

234—2—2

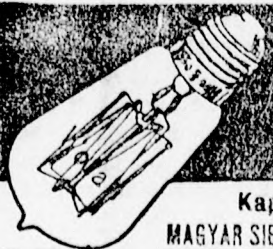

Orgona és Zöldkert-u.
sarkán egy jó forgalmu
fűszerüzlet
hozzátartozó lakással
azonnal kiadó.

Bővebbet a tulajdonosnál Szta-
pári-ut 24. szám alatt. 231 3—3

Wotan

Lámpa

A legjobb és a legtartósabb drótzálas lámpa.
Hozott drótzálas 75% árammegtakarítás.

Kapható villanyszerelési üzletekben, villanytelepeken és a
MAGYAR SIEMENS-SCHÜCKERT-MŰVEK-nél. Budapest. VI., Teréz-körút 35. Gyár-utca 13.

Nyomatott a „Bácsmezei Nyomda b. t.” könyvnyomdájában, Zomborban.